

Štedrá pokuta vo Francúzsku. Bujaré oslavy v Grécku. Uhlie v EÚ-topánke.

Európa prežila ďalší rok. Prežila ho aj Európska únia, euro, ECB, či bankový systém. Bohužiaľ, prežila ho aj recesia, dvojciferná nezamestnanosť a prudko rastúci dlh.

Španieli ukázali oficiálnu animáciu dokončenej baziliky.

Aby sme sa naladili na začiatok roka do pozitívnejšej nálady, prehľad udalostí z posledného týždňa roku 2013 začneme z vtáčej perspektívy. Napríklad zo 170 metrov vysokej veže rozostavanej baziliky Sagrada Familia v Barcelone. Španieli ukázali oficiálnu animáciu dokončenej baziliky. Uvidíte aj ktoré časti je ešte potrebné dostavať. Budova založená na jedinečnej Gaudího architektúre je vo výstavbe od roku 1882 a jej dokončenie sa predpokladá v roku 2026. Okrem

dych berúceho vizuálu a gigantickej kapacity 15 000 ľudí je stavba zaujímavá ešte jedným aspektom. Od svojho počiatku je financovaná zo súkromných zdrojov. Spočiatku boli zdrojom najmä súkromní donori, dnes sú hlavným zdrojom príjmy z turizmu – dva milióny turistov ročne zaplatia 25 miliónov eur len na vstupnom.

Krásny príklad, ako kombinácia súkromnej iniciatívy a dobrovoľného financovania dokážu vytvoriť veľké projekty, ktoré sú živé aj sto rokov po tom, čo otcovia myšlienky zomreli. Možno dokončeniu konečne pomôžu aj flexibilnejšie pracovné kontrakty, ktoré schválila vláda v snahe znížiť obrovskú nezamestnanosť v krajine.

Naopak, súkromná iniciatíva zákazníka sa nevyplatila istému baru vo Francúzsku.

Dobrosrdečný konzument cestou na toaletu priniesol na bar prázdne poháre. Nanešťastie to zahliadla dvojica kontrolórov, ktorí majiteľa okamžite obvinili zo zamestnávania na čierno. Vysvetľovanie nepomohlo a okrem krátkeho pobytu na policajnej stanici obišiel majiteľ s pokutou 9000 eur.

Francúzi sa v absurdnostiach koncom roka činili. V krajine, kde je vylobovanie si výhod národným športom, taxikári presadili obmedzenie rýchlo rastúcich služieb zdieľanej jazdy ako je Uber. Tie pomocou aplikácií párujú vodičov a pasažierov. Podľa nového zákona je vo Francúzsku takáto služba povolená, ale s jednou podmienkou. Zákazník musí 15 minút od objednania počkať, a až potom nasadnúť do auta. Predstava pasažiera stojaceho v daždi a pozerajúceho sa na pristavené auto je dosť absurdná. Keď podobné služby dorazia aj do Bratislavy, radosť preživších taxikárov z „vyčistenia trhu“ asi rýchlo strpkne.

Nepekny koniec roka však zažili francúzski milionári.

Nepekny koniec roka však zažili francúzski milionári. Upravený plán Holandskeho vlády na 75 % milionársku daň prešiel ústavným súdom. Výnimku dokonca nedostali ani futbalisti. Ľudia s príjmom nad milión eur tak budú musieť tri štvrtiny zárobku odovzdať štátu. Francúzsko si prvú pozíciu medzi vyspelými štátmi v rebríčku veľkosti verejného sektora (56, 1 % produkcie ekonomiky kontroluje vláda a úradníci) udržať musí, aj keby na chlieb nebolo.

Risk je zisk. A najlepší je ten risk, ktorý môžete preniesť na niekoho iného.

Portugalská vláda sa snaží kde-tu ušetriť, káži jej to však ústavný súd. Ten najnovšie zablokoval zníženie dôchodkov úradníkov o 10 %, čo malo ušetriť 400 miliónov eur ročne. Hlad by medzi nimi nevypukol. Dôchodky zamestnancov štátu sú totiž v Portugalsku práve o tých 10 % vyššie ako dôchodky zamestnancov súkromného sektora, ktorí sa paradoxne cez dane skladajú aj na svoje, aj na úradnícke penzie.

Hlučné boli oslavy nového roku v Grécku. Začali deň pred Silvestrom, keď neznámi útočníci zasypali nemecké veľvyslanectvo v Aténach 60 ranami z dvoch kalašnikovov. Našťastie o 3:30 v noci aj Nemci spia, takže sa nikomu nič nestalo. V roku 1999 budovu zasiahla strela z RPG, takže si nemeckí ambasádori už pomaly zvykajú.

Risk je zisk. A najlepší je ten risk, ktorý môžete preniesť na niekoho iného. Najvýnosnejšie európske dlhopisy tohto roka boli írské. Ak ste ich (porovnávací dlhopis podľa iBoxx EUR benchmark index) kúpili na začiatku roka a predali na konci, zarobili ste 11,7%. Ani so španielskymi ste neobišli zle – zárobok bol 11 %. Samozrejme vďaka tomu, že krajiny zachraňovali daňovníci ostatných štátov eurovalmi a pomocou ECB.

Kontrolní otázka soudruzi – kto vlastní väčšinu týchto dlhopisov? Samozrejme, že banky. Ale aby to nebolo také jednoduché, nezanedbateľnú časť vlastní aj banka bánk, teda ECB. Tá zisk distribuuje členským centrálnym bankám (len zisk z gréckych dlhopisov išiel celý do Atén). Hotové finančné perpetuum mobile. Nanešťastie, v reálnom svete každé rádo by perpetuum mobile musí zákonite spomaliť až do zastavenia.

V médiách sa objavil popis toho, ako Belgicko v máji uniklo pokute 750 miliónov eur za porušenie výšky deficitu. Vraj belgickí politici varovali Komisiu, že ak krajina dostane túto pokutu, občania budú viac euroskeptickí. A to samozrejme nikto nechce. Že by rada nášmu premiérovi, ako vymanévrovať z prípadnej pokuty? Určite by to zvládol, ešte ju totiž nikdy nikto nedostal.

Nemecko hlási najvyšší počet zamestnaných ľudí v histórii. Avšak EÚ ako celok neposlúchala a tak jej Standard & Poor's dala do topánky uhlie v podobe zníženia ratingu na AA+.

Raul Castro povolil obyvateľom nákup áut.

Darčeku sa dočkali aj na Kube. Raul Castro povolil obyvateľom nákup áut. Ak máte obavy, že z ulíc zmiznú ikonické americké krížniky staré 60 rokov, nemusíte sa s dovolenkou ponáhľať. Vzhľadom k priemernému mesačnému príjmu okolo 20 dolárov si obnovu vozového parku bude dovoliť len minimum vyvolených.

Vianoce boli štedré aj ku výskumníkom, ktorí išli na Antarktídu zmerať ustupujúci ľad. Ako to však so skeptikmi býva, občas sa prerátajú. Ladu bolo toľko, že v ňom na niekoľko dní uviazla ich loď.

Vy určite neuviaznete, ale plavte sa celý rok vpred!

Martin Vlachynský
2.1.2014